

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

*PZO uwzględniają główne ramy i systemy wartości określone w: stosownych rozporządzeniach MEN, Podstawie Programowej dla gimnazjum z geografii Programie nauczania realizowanym w oparciu o podręczniki „Puls Ziemi”
Wyd. Nowa Era nr dop. podr. 5/1/2009, 5/2/2010, 5/3/2010 Szkolnym Systemie Oceniania w Gimnazjum Nr 1 w Zgierzu oraz propozycje i oczekiwania ze strony uczniów.*

ZASADY przedmiotowego oceniania obejmują:

- bieżące diagnozowanie osiągnięć ucznia, zdobyte wiadomości i umiejętności
- ocenianie różnych obszarów aktywności ucznia
- prace projektowe

1. Zasady oceniania:

- każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości;
- ocenie podlegają wszystkie formy aktywności ucznia;
- oceny częściowe wyrażane są cyfrowo w skali 1-6; w ciągu półrocza uczeń powinien uzyskać przynajmniej cztery oceny częściowe (w tym co najmniej dwie z pracy pisemnej);
- w ciągu półrocza przewiduje się 1 lub 2 oceny z prac klasowych (sprawdzianów, testów), po omówieniu każdego działu lub określonej partii materiału; uczeń nieobecny na obowiązkowej pracy sprawdzającej (sprawdzian, test) zobowiązany jest napisać ją w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły w terminie uzgodnionym z nauczycielem; brak ocen za prace klasowe (sprawdzian, test) traktowany jest jako ocena niedostateczna;
- uczeń może poprawiać z pracy klasowej (sprawdzianu, testu) jeden raz, w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac, w terminie uzgodnionym z nauczycielem; przy poprawianiu prac klasowych (sprawdzianów, testów) i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się, do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną;
- kartkówki mogą obejmować materiał z 3 ostatnich lekcji;
- uczeń nie może poprawiać kartkówki
- nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie dwóch tygodni od ich napisania;
- nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją;
- każdy uczeń ma prawo do dodatkowych ocen za wykonane prace nadobowiązkowe;
- uczeń może otrzymać oceny za prace domowe — przynajmniej dwie w ciągu półrocza, które muszą odpowiadać treści danej lekcji;
- uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją, bez żadnych konsekwencji jeden raz (przy 1 godzinie lekcyjnej w tygodniu) bądź dwa razy (przy 2 godzinach lekcyjnych tygodniowo) w ciągu półrocza nieprzygotowania do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów i kartkówek, lekcji powtórzeniowych);
- trzy kolejne, zgłoszone nieprzygotowania (brak pracy domowej, brak zeszytu ćwiczeń, nie nauczenie zadanego materiału) oceniane są na ocenę niedostateczną;
- nie zgłoszone nieprzygotowanie równoznaczne jest z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- uczeń nieobecny (usprawiedliwiony) powyżej 1 tygodnia ma prawo być niepytany na pierwszej lekcji, po powrocie do szkoły;
- przy ocenianiu brane są pod uwagę możliwości intelektualne ucznia;
- oceny półroczne i roczne wystawiane są na podstawie ocen częściowych, przy czym większą wagę mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są odpowiedzi ustne i kartkówki; pozostałe oceny są wspomagające;
- w przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy;
- uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji, nie może być klasyfikowany z przedmiotu.

2. Formy aktywności podlegające ocenie i sposób oceniania:

- a) wypowiedzi ustne (przynajmniej raz w półroczu) np.: swobodna wypowiedź na określony temat, umiejętność wnioskowania przyczynowo-skutkowego itp. przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.
- b) wypowiedzi pisemne:
1. kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane, ale mogą).

Punkty uzyskane z kartkówek przelicza się według progów procentowych:

100% - 91%	ocena bardzo dobra	(5)
90% - 75%	ocena dobra	(4)

74% - 51%	ocena dostateczna	(3)
50% - 35%	ocena dopuszczająca	(2)
34% - 0%	ocena niedostateczna	(1)

2. sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć, co najmniej tydzień wcześniej). Sprawdziany mogą zawierać dodatkowe pytania (zadania) na ocenę celującą;
3. sprawdziany okresowe (półroczne lub roczne raz w półroczu nauczyciel może przeprowadzić sprawdzian podsumowujący wiadomości ucznia z większej partii materiału - kompendium z geografii obejmujące zadania z treścią przygotowujące uczniów do egzaminu gimnazjalnego).

Punkty uzyskane ze sprawdzianów przelicza się według progów procentowych:

100% - 95%	ocena celująca	(6)
94% - 90%	ocena bardzo dobra	(5)
89% - 75%	ocena dobra	(4)
74% - 55%	ocena dostateczna	(3)
54% - 36%	ocena dopuszczająca	(2)
35% - 0%	ocena niedostateczna	(1)

Niesamodzielną pracę ucznia podczas kartkówki, na sprawdzianie lub pracy klasowej wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej oraz zakończeniem pracy. Przez niesamodzielną pracę należy rozumieć: rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie, korzystanie z urządzeń multimedialnych itp.

- c) wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi na lekcji, praca w grupie, obserwacja i wyciąganie wniosków itp.), będą oceniane za pomocą „plusów”, które zostaną następnie przeliczone na oceny. Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi trzy plusy (przy jednej godzinie geografii w tygodniu) bądź pięć (przy dwóch godzinach w tygodniu); w przypadku dużego wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub dobrą; w końcu półrocza zostają one zamienione odpowiednio przy dwóch plusach na ocenę dobrą, a przy jednym na dostateczną;
- d) umiejętności doskonalone w domu (praca domowa); będzie oceniana w skali – bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający; za brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- e) brak zeszytu ćwiczeń gdy była zadana praca domowa, zostaje odnotowany jako ocena niedostateczna
- f) prace dodatkowe (opracowanie referatu, dramy, pomocy multimedialnych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik,) – uczeń otrzymuje ocenę w skali celujący – bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający.
- g) za czynny udział w zajęciach pozalekcyjnych związanych z poszerzaniem i gruntowaniem wiadomości uczeń otrzymuje dodatkowe oceny (także celujące).

3. **Uczniowie z dysfunkcjami orzeczonymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne**

1. Uczniowie posiadający informację o dostosowaniu poziomu wymagań edukacyjnych do ich możliwości - otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 30 % punktów testu, sprawdzianu lub kartkówki.
2. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej o dysleksji i dysgrafii przy ocenie zadań i prac pisemnych, błędy wynikające z orzeczonych dysfunkcji nie rzutują na ocenę.
3. Uczniowie posiadający opinie o wydłużonym czasie pracy wydłuża się czas prac pisemnych lub przewiduje się mniejszą ilość zadań.
4. Uczniowie mający orzeczenie o trudnościach w pisaniu, mogą zaliczać kartkówki i sprawdziany ustnie, na zajęciach wyrównawczych zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Dla osób posiadających wskazania poradni psychologiczno - pedagogicznej stosuje się w pracach pisemnych następującą skalę ocen według progów procentowych:

100% - 86%	ocena celująca	(6)
85% - 75%	ocena bardzo dobra	(5)
74% - 65%	ocena dobra	(4)
64% - 55%	ocena dostateczna	(3)
44% - 20%	ocena dopuszczająca	(2)
19% - 0%	ocena niedostateczna	(1)

5. Uczniom z upośledzeniem w stopniu lekkim obniża się wymagania programowe, a prace pisemne zalicza się na poziomie 50 % uzyskanych punktów, stosując przeliczanie na oceny wg przyjętej skali.

4. **W szczególności ocenie podlegają następujące osiągnięcia edukacyjne:**

- a) Znajomość i umiejętność korzystania z terminów i pojęć geograficznych do opisu zjawisk i właściwości, w tym:
- odpowiedź ucznia udzielana na lekcji;
 - dyskusja prowadzona na lekcji;
 - praca z mapą
 - używanie prawidłowej terminologii
 - rozwiązywanie zadań domowych.
- b) Umiejętność przeprowadzania obliczeń w różnych sytuacjach praktycznych, w tym:
- rozwiązywanie zadań związanych ze skalą
 - obliczanie współrzędnych geograficznych
 - rozwiązywanie zadań z astronomii
 - obliczanie średnich temperatur, opadów, amplitud
 - obliczanie współczynników np. urodzeń, zgonów, itp
- c) Umiejętność odczytywania i korzystania z informacji przedstawionej w formie tekstu, tabeli, wykresu, rysunku, schematu i fotografii i oraz przetwarzania i interpretowania tych informacji, w tym:
- praca z podręcznikiem, literaturą popularnonaukową i programami komputerowymi;
 - analiza diagramów, wykresów, schematów, tabel i rysunków.
- d) Umiejętności stosowania zintegrowanej wiedzy do objaśniania zjawisk przyrodniczych, wskazywania i analizowania współczesnych zagrożeń dla człowieka i środowiska, w tym:
- twórcze dyskusje poruszających problemy zagrożeń i ochrony środowiska;
 - praca metodą projektów;
 - analiza wyników badań środowiska przeprowadzonych przez uczniów w najbliższej okolicy.
- e) Umiejętność stosowania zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów, w tym:
- twórcze rozwiązywanie problemów – dostrzeganie i analiza problemu oraz planowanie metod jego rozwiązania;
 - twórcze projektowanie na lekcji lub w domu – kojarzenie faktów, przeprowadzanie obserwacji i wyciąganie wniosków;
 - rozwiązywanie zadań – wypisywanie danych i szukanych, określanie toku postępowania, przedstawianie wyników i ich interpretacja.

6. Wymagania ogólne na poszczególne oceny:

- Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
 - prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną
 - potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
 - formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
 - wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
 - potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
 - wykonuje dodatkowe zadania i polecenia,
 - wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
 - w pracach pisemnych osiąga najczęściej 100% punktów możliwych do zdobycia i odpowiada na dodatkowe pytania,
 - bierze udział w konkursach geograficznych na terenie szkoły i poza nią.
- Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
 - potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
 - bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
 - samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o podwyższonym stopniu trudności,
 - potrafi poprawnie rozumować o kategoriach przyczynowo-skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą programem również pokrewnych przedmiotów,
 - wykonuje prace i zadania dodatkowe,
 - prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią geograficzną,
 - aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
 - w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 90% do 100% punktów możliwych do zdobycia.
- Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
 - potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela
 - udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
 - jest aktywny na lekcji,
 - w pracach pisemnych osiąga od 70% do 89% punktów.
4. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
 - z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
 - z pomocą nauczyciela zapisuje rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności,
 - z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
 - wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
 - w przypadku prac pisemnych osiąga od 50% do 69% punktów.
5. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
 - wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
 - z pomocą nauczyciela czyta mapę
 - wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii geograficznej
 - jest mało aktywny na lekcji,
 - w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 30% do 49% punktów.
6. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
 - wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
 - nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
 - wykazuje się bierną postawą na lekcji,
 - w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 29% punktów.

Wymagania szczegółowe na poszczególne oceny w każdej klasie stanowią załączniki do PSO.

7. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zostają zapoznani z powyższym PSO oraz wymaganiami na poszczególne oceny.
2. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria. Uczeń ma prawo zanalizować ocenę otrzymaną z pracy pisemnej w dniu oddania tych prac do wglądu uczniom. Nauczyciel ma obowiązek na prośbę ucznia uzasadnić wystawioną ocenę.
3. Wszystkie prace pisemne nauczyciel oddaje uczniom.
4. O ocenach cząstkowych z przedmiotu informuje rodziców wychowawca. O ocenach cząstkowych lub końcowych za półrocze informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich, udostępniając zestawienie ocen lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami.
5. Miesiąc przed końcem półrocza (roku szkolnego) nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej ocenie z przedmiotu.